

ALEKSANDER
ŚWIĘTOCHOWSKI

**CHOLERA W
NEAPOLU**

Aleksander Świętochowski

Cholera w Neapolu

«Public Domain»

Świętochowski A.

Cholera w Neapolu / A. Świętochowski — «Public Domain»,

Epidemia cholery z roku 1884 stała się dla Świętochowskiego pretekstem do ostrej krytyki kościoła. Listy wysyłane z trapiącego zarazą miasta dokumentują śmierć kolejnych członków rodziny. Kiedy ojciec w obliczu tragedii zwraca się po ratunek do kościoła, to nie otrzymuje żadnej pomocy — ani lekarskiej, ani duchowej. Świętochowski znany był ze swoich antyklerykalnych poglądów, a w tym króciutkim opowiadaniu postanowił — w dość naiwny sposób zresztą — napiętnować religię jako całkowicie bezradną wobec potęgi śmierci. Aleksander Świętochowski był wpływowym przedstawicielem postępowej inteligencji warszawskiej końca XIX wieku. Jego esej *Praca u podstaw* był jednym z fundamentów, na którym kształtował się pozytywistyczny system wartości. W opowiadaniach Świętochowskiego widoczne jest silne zacięcie dydaktyczne.

Aleksander Świętochowski

Cholera w Neapolu

Franciszek Petti, zarówno jak jego siostra Julia, do której poniższe listy pisał i która mi je, zamiast wiadomości o swym bracie, przesłała, byli dobrymi moimi znajomymi. On, jako zdolny rysownik i litograf, pracował w Neapolu, ona miała sklepik z koralami w Rzymie.

Neapol, 20 sierpnia 1884.

Kochana Julio. Niepokoisz się o nasze życie. Dzięki Bogu, wszyscy jesteśmy zdrowi: żona wygląda jak Madonna di Foligno, a dzieci, jak aniołki. Rzeczywiście, zaraza szerzy się z piorunującą szybkością: onegdaj umarło 30 osób, wczoraj 50, a dziś podobno jeszcze więcej. Ale ja mam jakąś dziwną wiarę, że nas nie dotknie. Nie wiem, czy ci znajomy jest następujący fakt. Pamiętasz, że przed siedmiu laty przybyłem do Rzymu, ażeby cię odwiedzić i przyjrzeć się ceremonii wyboru nowego papieża. Ponieważ wyjechałaś do Bolonii, więc włóczyłem się przez całe dni po mieście. Nudząc się bez zajęcia, zaszedłem do litografii Venutellego, gdzie niegdyś praktykowałem. Właśnie w tej chwili przyniesiono wiadomość, że papieżem obrany został kardynał Pecci. Venutelli kazał przygotować portrety kilku kardynałów, najgodniejszych stolicy apostolskiej; był między nimi i Leon XIII. Natychmiast zaczęto jego portret odbijać w różnych formatach. Gdy Venutelli obejrzał pierwsze egzemplarze, aż krzyknął: „Oszaleliście, taki chudy, surowy, czy to papież tak powinien wyglądać?!” Rysownicy poprawili twarz i odbili znowu. Daremnie – ostry wyraz nie ustąpił a nawet wykrzywił się jakimś nieprzyjemnym grymasem. Wściekły Venutelli wrzeszczał, tupiąc nogami: „Wy wiecie tylko, że papieżowi trzeba podnieść dwa palce w górę, a gdzie dobroć, łagodność, świętość, anielstwo!” – „Kiedy portret podobny” – zauważył jeden z rysowników. „Głupi pan jesteś – ryknął pryncypał – o to nie chodzi! Nie powinien być podobny, ale miły, uśmiechnięty, słyszysz pan – uśmiechnięty! Takiego suchego jezuitę, jak ten, nikt nie kupi,.. Wszyscy potracili głowy. Wtedy ja wziąłem pędzelek, zrobiłem kilka zmian w twarzy kardynała, odbiłem i pokazałem Venutellemu. Buchnął radością: „To, co innego, to jest ojciec święty”! Ścisnął mnie, całował i zaprosił na obiad. Nazajutrz odjechałem do Neapolu. W kilka dni odbieram list: „Kochany panie Franciszku! Zwycięstwo, zupełne zwycięstwo, które po części zawdzięczam Panu i dlatego dzielę się z Tobą radosną wiadomością. Papież ze wszystkich przedstawionych mu portretów za najlepszy uznał mój. Nie skryłem pańskiego udziału, za co ojciec święty przesyła Panu osobne błogosławieństwo. **Venutelli**

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.